

TNA001

Kontrollskrivning 3 – Svar med kommentarer/Lösningar

2009-09-21 Sixten Nilsson

1. **A är falskt**, ty låt t.ex. $x = e$ och $y = 1$ så får vi $VL = 1$ och $HL = 0$.
B är sant, ty det motsvarar precis en av logaritmlagarna.
C är sant, ty vi kan skriva $VL = x \ln a + y \ln a = (x + y) \ln a = \ln a^{x+y} = HL$.
D är falskt, ty vi har inte samma bas i täljare och nämnare.
E är sant, ty $VL = (a^x)^y = a^{xy} = (a^y)^x = HL$.
2. **A är falskt**, ty $VL = 1$ för alla val av v (trigonometriska ettan) medan HL t.ex. är $\neq 1$ för $v = \frac{\pi}{2}$.
B är falskt, ty låt t.ex. $v = 0$ så får vi $VL = \sin^2 0 = 0^2 = 0 \neq \frac{1}{2} = \frac{1-0}{2} = \frac{1-\sin(2 \cdot 0)}{2} = HL$.
C är falskt, ty prova t.ex. med att sätta $v = 0$.
D är sant, ty det motsvarar precis additionssatsen för cosinus.
E är sant. Rita t.ex. en relevant figur (enhetscirkeln) så inses detta.
F är sant, ty vi har $\sin 2t = 2 \sin t \cos t$ för alla $t \in \mathbf{R}$.
3. **A är sant**. Rita t.ex. en relevant figur (enhetscirkeln).
B är sant. Rita t.ex. en relevant figur (enhetscirkeln).
C är falskt, ty $0 < \cos v \leq 1$ för alla $v \in \left] \frac{3\pi}{2}, 2\pi \right[$. Vi har alltså $\cos v \neq -\frac{\sqrt{11}}{6}$.
D är sant, ty ekvationen $\cos v = \frac{1}{2}$ har precis de lösningar som anges här.
E är sant, ty vi har $\tan \frac{\pi}{3} = \frac{\sin \frac{\pi}{3}}{\cos \frac{\pi}{3}} = \frac{\frac{\sqrt{3}}{2}}{\frac{1}{2}} = \sqrt{3}$ och $\cot \frac{\pi}{6} = \frac{\cos \frac{\pi}{6}}{\sin \frac{\pi}{6}} = \frac{\frac{\sqrt{3}}{2}}{\frac{1}{2}} = \sqrt{3}$.
4. Ekvationens termer är definierade om $15 - 2x > 0$ och $x > 0$, d.v.s. för $x \in \left] 0, \frac{15}{2} \right[= D_{ekv}$.
För $x \in D_{ekv}$ har vi
 $\ln(15 - 2x) = 2 \ln x, x \in D_{ekv} \Leftrightarrow \ln(15 - 2x) = \ln x^2, x \in D_{ekv} \Leftrightarrow$ (ty $\ln$ -funktionen är omvändbar) $\Leftrightarrow$
 $15 - 2x = x^2, x \in D_{ekv} \Leftrightarrow \dots \Leftrightarrow x = 3$
(Observera att andragradsekvationens andra rot, $x = -5$, inte är lösning till den givna ekvationen, ty $x = -5 \notin D_{ekv}$.)
Svar: $x = 3$.
5. Vi har $e^{2x} - e^x \leq 12 \Leftrightarrow e^{2x} - e^x - 12 \leq 0 \Leftrightarrow$ [sätt $t = e^x > 0$] $\Leftrightarrow t^2 - t - 12 \leq 0, t > 0 \Leftrightarrow (t+3)(t-4) \leq 0, t > 0$.
Vi teckenstuderar (TECKENSHEMA!) vänstra ledet i den sista olikheten och får, för $t > 0$, att $VL \leq 0$ för $0 < t \leq 4 \Leftrightarrow 0 < e^x \leq 4 \Leftrightarrow x \leq \ln 4 = 2 \ln 2$, ty den vänstra olikheten, $0 < e^x$, gäller för alla x , och den högra, $e^x \leq 4 \Leftrightarrow x \leq \ln 4$, vilket innebär att *både* vänster *och* höger olikhet gäller för $x \leq \ln 4$.
Svar: $x \leq 2 \ln 2$